

ALF-kommitténs Verksamhetsrapport 2024

Innehåll

Inledning.....	3
Fortsatt arbete efter utfallet av de parallella nationella ALF-utvärderingarna av den kliniska forskningens kvalitet och universitetssjukvården.....	3
Universitetssjukvårdsenhet & Akademisk sjukvårdsenhet	4
Nationell ALF-utredning	5
Finansierade karriärtjänster	5
Periodiserad internationell post doc.....	5
Internationell sabbatical.....	6
ALF-medel för forskning vid anställning och befordran UMU	6
Nya karriärtjänster för forskning tillsatta och pågående under 2024:.....	6
Sedan tidigare pågående, fleråriga karriärtjänster för forskning 2024:.....	6
Finansiering för att bedriva klinisk forskning	7
Centrala ALF-projektmedel	7
Bas ALF-medel vid akademiska-/universitetssjukvårdsenheter.....	7
ALF-investeringsmedel för forskningsinfrastruktur.....	8
Finansierad strategisk satsning för forskningsstödjande infrastruktur.....	8
Centralt finansierad kostnad för infrastruktur, lokaler & administration.....	8
Uppföljning	9
Rapporter om ALF-medel för forskning.....	9
Lokaler	10
Läkarutbildning vid Umeå universitet – fyra studieorter	10
Grundutbildnings-ALF.....	10
Måluppfyllelse	10

Inledning

Under året genomförde ALF-kommittén 11 sammanträden. Magnus Hultin, Umeå universitet (UMU) hade ordförandeskapet enligt avtal. Göran Larsson, Region Västerbotten (RV) var vice ordförande. Inför varje sammanträde träffades presidiet och FoU/ALF-kansliet för planering och dialog. Ett digitalt möte med ALF-information till verksamhetschefer och FoU-ansvariga i Norra sjukvårdsregionen genomfördes i november.

Vid sammanträdet i januari diskuterades gemensamma insatser efter utfallet från nationella ALF-utvärderingen av den kliniska forskningens kvalitet, tillsammans med forskningsstrategiska nämnden (FON). Under våren fortsatte ALF-kommittén arbetet med att identifiera fokusområden, som sedan prioriterades för strategidiskussioner inför kommande budgetsatsningar.

Baserat på Socialstyrelsens nationella utvärdering av universitetssjukvården, ska regionerna säkerställa att alla universitetssjukvårdsenheter (USVE) uppfyller samtliga 27 miniminivåer, och de som inte bedömdes uppnås, ska åtgärdas inom avsatt tidsram.

Socialstyrelsen konstaterade att endast 1 (Region Jämtland Härjedalen) av 23 USVE uppnår samtliga miniminivåer för universitetssjukvård i norra sjukvårdsregionen. Baserat på detta togs en åtgärdsplan fram hur resterande USVE ska uppnå 100 procent målpuppfyllnad under 2024, då även genomförda åtgärder för att komma till rätta med bristerna skulle redovisas senast 2024-08-31 till nationella styrgruppen för ALF. Efter genomgång av resultaten redovisade de utfallet till Socialstyrelsen under hösten 2024. Norra sjukvårdsregionens samtliga universitetssjukvårdsenheter blev godkända i slutet av året.

ALF-kommittén konstaterar att det finns goda skäl att ytterligare stärka internationaliseringen hos kliniska forskare i norra sjukvårdsregionen. Mot den bakgrunden utlystes under våren en ny satsning för periodiserad internationell post doc som genomförs vid en internationell forskningsmiljö i annat land under två till tre perioder per år, inom loppet av två års tid. Mellan dessa forskningsvistelser arbetar forskaren på hemmakliniken. Två kliniskt verksamma, en från Region Västernorrland och en från Region Västerbotten, kunde beviljas denna första satsning på fraktionerad internationell post doc.

ALF-kommittén har from juni 2024 en egen ALF-webbsida (<https://alfnorra.se/>) för att möjliggöra lättillgänglig och samlad information inom ALF-området.

Arbetet med att skapa en digital ALF-utbildning för primärt prefekter, verksamhetschefer, FoU-ansvariga, och forskningsaktiva skapades under året. Denna består av korta informationsfilmer i syfte att på ett lättillgängligt och förenklat sätt beskriva ALF-systemet och samverkansstrukturen. Filmerna återfinns på Lärande region inom RV och på ALF-webbsidan.

Fortsatt arbete efter utfallet av de parallella nationella ALF-utvärderingarna av den kliniska forskningens kvalitet och universitetssjukvården

Vid Socialstyrelsens granskning av universitetssjukvården i Norra sjukvårdsregionen bedömdes 22 av totalt 23 universitetssjukvårdsenheter (USVE) ej uppfylla samtliga 27 miniminivåer för universitetssjukvård. Socialstyrelsens sammanställning granskades och analyserades av ALF-

kommitténs presidium som därefter arbetade fram en övergripande åtgärdsplan som skickades ut till berörda verksamhetschefer, FoU-ansvariga och FoU-områdesansvariga med direktiv kring återrapportering. I ett första skede ombads verksamhetschef och FoU-ansvarig att jämföra de svar de angav i samband med Norra sjukvårdsregionens ansökningsförfarande om förnyad status som USVE år 2021 med de svar som angavs i Socialstyrelsens enkät. Detta för att kontrollera eventuell diskrepans mellan svaren och reflektera kring möjliga orsaker till detta såsom felrapportering eller ändrade förutsättningar. Respektive verksamhetschef för USVE har därefter återrapporterat åtgärder i regionens verksamhetsplaneringsverktyg, Stratsys, för en effektiv och transparent progressuppföljning på såväl verksamhets- som ledningsnivå. Återrapportering för USVE i Region Jämtland Härjedalen har skett separat till Region Västerbottens FoU/ALF-kansli. Progressen har därefter kvalitetsgranskats av Region Västerbottens FoU-områdesansvariga för respektive Läns- och närsjukvårdsområde på uppdrag av ALF-kommittén.

Parallellt med detta arbete genomförde Region Västerbottens Hälso- och sjukvårdsstab en separat uppföljning avseende tillgång till relevant stöd och lokaler för klinisk forskning och verksamhetsintegrerad utbildning av läkarstudenter. Utifrån resultatet av denna utredning stod det klart att svaren till Socialstyrelsen till största del hade angetts utifrån ett "önskat" läge än ett faktiskt läge. Vid ett fåtal USVE har lokalsituationen förbättrats varpå inga ytterligare åtgärder behövde vidtas. Då ett antal frågor i Socialstyrelsens enkät bedömdes svårtolkade skickades kompletterande frågeställningar ut till berörda verksamhetschefer och FoU-ansvariga med hänvisning till Nationella styrgruppen för ALF:s förslag till tolkningar av när en miniminivå kan anses vara uppfylld. I samråd med den Medicinska fakulteten vid Umeå Universitet kunde därefter flertalet miniminivåer anses vara uppfyllda utifrån de modifierade miniminivåerna. Detta har sedan bekräftats av verksamhetschef och FoU-ansvarig, samt i erforderliga fall av Programrådet för läkarutbildningen (PRL). I de svar som lämnats från verksamhetschefer och FoU-ansvariga framgår också att ett antal miniminivåer bedömdes ej vara uppfyllda utifrån felrapporterade svar och misstolkningar av frågan vilka därefter har kunnat korrigeras.

Åtgärderna redovisades till nationella styrgruppen för ALF i augusti 2024. Efter genomgång av resultaten redovisade de utfallet till Socialstyrelsen under hösten 2024. Norra sjukvårdsregionens samtliga universitetssjukvårdsenheter blev godkända i slutet av året.

Universitetssjukvårdsenhet & Akademisk sjukvårdsenhet

En universitetssjukvårdsenhet kännetecknas av hälso- och sjukvård av hög kvalitet, med ett uttalat uppdrag för forskning och utbildning, en innovativ kultur och en incitamentsstruktur för kunskapsutveckling, kunskapsutveckling och kunskapsutveckling.

Särskilda krav ställs även på organisationsutformning, vetenskapligt ledarskap, infrastruktur och att det finns tillgängliga medel avsatta för finansiering av vetenskaplig forskning, utveckling och utbildning (ALF 1 § 4 st.). För ett optimalt nyttjande av resurserna för forskning, utbildning och utveckling kan endast begränsade delar av hälso- och sjukvården utgöra universitetssjukvård (ALF 1 § 5 st.). Umeå universitet och regionerna i Norra sjukvårdsregionen har att gemensamt, med högt ställda krav på kvalitet, komma överens om vilka enheter som ska ingå i universitetssjukvården och därmed vara USVE, en status som gäller för en period av fem år, varefter en ny utvärdering sker efter en förnyad ansökan.

Ansökan om status som universitetssjukvårdsenhet kan göras årligen för akademiska sjukvårdsenheter i Norra sjukvårdsregionen. Ansökan ska innehålla en beskrivning hur enheten uppfyller kriterierna för

universitetssjukvård enligt det regionala samverkansavtalet 18 §, samt kraven på ledningen av universitetssjukvård enligt 20 §. Socialstyrelsens miniminivåer för USVE ska även vara uppfyllda för de basenheter som blir godkända.

Under året inkom en ansökan om förnyad status från Primärvården Region Jämtland Härjedalen som godkändes och fick behålla status som universitetssjukvårdsenhet. Totalt finns 21 USVE inom Region Västerbotten och 2 inom Region Jämtland Härjedalen.

Under en tid har förfrågningar inkommit till FoU/ALF-kansliet vad enheter kan göra för att få status som akademisk sjukvårdsenhet. Med detta som bakgrund och dialoger i ALF-kommittén med flera, påbörjades ett arbete under året med att bereda ett ansökningsförfarande även för akademiska sjukvårdsenheter, då detta tidigare saknats. Definitionen av akademiska sjukvårdsenheter enligt regionalt samverkansavtal fastställs med kriterier som ska uppnås gällande medicinsk forskning och utbildning av läkarstudenter. Norrlands universitetssjukvårdsstyrelse (NUSS) fastställer vilka hälso- och sjukvårdsenheter inom Region Västerbotten, eller inom andra regioner inom Norra sjukvårdsregionen, som upplåts åt medicinsk utbildning och forskning. Fr.o.m. år 2025 kan ansökan om status som akademisk sjukvårdsenhet göras.

Nationell ALF-utredning

Bertil Lindahl utsågs som särskild utredare vid Regeringskansliet (utbildningsdepartementet) under 2023, med uppdraget att genomföra en utredning inför omförhandling av nuvarande nationella ALF-avtal sedan 2015. Syftet med utredningen är att bistå staten med ett underlag till ett nytt avtal som långsiktigt bidrar till en läkarutbildning av hög kvalitet, internationellt konkurrenskraftig klinisk forskning och utveckling av en kunskapsbaserad, effektiv och modern hälso- och sjukvård som slutredovisades februari 2024.

Umeå universitet och regionerna i Norra sjukvårdsregionen inlämnade remissvar på promemorian "Hållbar och högkvalitativ läkarutbildning och klinisk forskning – förslag till ett reviderat ALF-avtal" under våren 2024.

Finansierade karriärtjänster

Periodiserad internationell post doc

ALF-kommittén konstaterar att det finns goda skäl att ytterligare stärka internationaliseringen hos kliniska forskare i norra sjukvårdsregionen. Nyligen disputerade forskare som reser utomlands för att göra post doc, erhåller goda konkurrensfördelar vid senare anslagstilldelning och uppvisar också en snabbare uppbyggnad av starkt konkurrenskraftiga forskningsprojekt. Under en internationell post doc-vistelse får forskaren nya erfarenheter och inspiration från andra forskningskluster, lär sig nya forskningstekniker och stärker sin vetenskapliga självständighet. Forskaren börjar också bygga upp ett brett internationellt kontaktnät, som ger en fördjupad förståelse för hur forskning kan genomföras och hur samarbeten inom grupperingar på olika sätt kan fungera. Möjlighet att lära sig nya forskningstekniker som direkt kan implementeras på hemmaplan, är värdefullt ur flera aspekter.

Trots alla dessa fördelar är det förhållandevis få kliniker som åker på internationell post doc, vilket delvis kan bero på att flertalet befinner sig i en fas i livet då mycket annat också ska ske, inklusive den kliniska karriären. ALF-kommittén skapade därför en utlysning för att underlätta för kliniska forskare i början av sin forskningskarriär och avsatte därmed ALF-medel för lön och vissa omkostnader under en periodiserad internationell post doc, där utformningen förhoppningsvis gör att fler har möjlighet att välja denna karriärväg.

Dessa ALF-medel utlystes för första gången under våren 2024 för en periodiserad internationell post doc som ska genomföras vid en internationell forskningsmiljö i annat land under två till tre perioder per år, på vardera 3–6 veckor, inom loppet av två års tid. Mellan dessa forskningsvistelser arbetar forskaren på hemmakliniken. Forskningsvistelserna får vara sammanlagt maximalt 18 veckor per år och vistelserna kan således anpassas i längd efter givna personliga och internationella förutsättningar. Dessa ALF-medel kan nyttjas under två år från beviljande, totalt maximalt 36 veckor för internationell post doc-meritering. Trots kort framförhållning blev det tre sökande, varav två kunde beviljas denna första satsning på internationell post doc för kliniskt verksamma i norra sjukvårdsregionen, en från Region Västernorrland och en från Region Västerbotten. Utlysningen fortsätter även 2025.

Internationell sabbatical

ALF-kommittén inrättade under år 2023 möjlighet till ALF-ersättning för inkomstbortfall från kliniskt arbete vid internationell pedagogisk sabbatical och internationell sabbatical för forskning. Under 2024 nyttjades detta av en person för pedagogisk sabbatical och av två personer för forskningssabbatical.

ALF-medel för forskning vid anställning och befordran UMU

Beslut om forskningsmedel vid anställning och befordran inom Medicinska fakulteten UMU, fattas av Dekan vid Medicinska fakulteten i samråd med FoUI-direktör Region Västerbotten. Under året har fyra professorer pågående strategiska ALF-medel att disponera med beslutad dispositionstid.

Nya karriärtjänster för forskning tillsatta under 2024:

- 8 forskar-AT, registrerade doktorander (samtliga RV)
- 4 universitets-ST, disputerade (samtliga RV)
- 2 periodiserad internationell post doc för kliniker (1 RV, 1 RVN)
- 1 pedagogisk sabbatical (UMU/RV)
- 2 forskningssabbatical (samtliga UMU/RV)

Sedan tidigare pågående, fleråriga karriärtjänster för forskning 2024:

- 13 forskar-AT (11 RV, 1 RVN, 1 RN)
- 12 universitets-ST (11 RV, 1 RJH)
- 5 universitetsöverläkare (samtliga RV)
- 4 forskningsförordnanden för legitimationsyrken, ej läkare/tandläkare (3 RV, 1 RJH)

Finansiering för att bedriva klinisk forskning

Centrala ALF-projektmedel

Under 2024 har 88 projekt pågående finansiering med centrala ALF-projektmedel för att bedriva klinisk forskning, totalt tilldelat 39,2 miljoner kronor. Av dessa var 82 projekt tillhörande Region Västerbotten, 3 projekt tillhörande Region Norrbotten, 2 projekt tillhörande Region Jämtland Härjedalen, och 1 projekt tillhörande Region Västernorrland.

De pågående projekten avser tre utlysningar av treårsanslag för perioden 2022 – 2026, varav 65 seniora forskare (74%) finansieras med totalt 30,5 miljoner kronor per år (78%) och 23 juniora forskare (26%) finansieras med totalt 8,7 miljoner kronor per år (22%).

Bas ALF-medel vid akademiska-/universitetssjukvårdsenheter

Region Västerbotten tilldelades totalt 52,8 miljoner kronor bas ALF-medel som fördelats till akademiska sjukvårdsenheter och universitetssjukvårdsenheter. Denna resultatpremie beräknas utifrån vetenskaplig aktivitet såsom publikationer, examina (doktorsexamen, docentur) och externa anslag.

Tilldelade summor varierar stort från som lägst 2 300 kronor till som mest 9,3 miljoner kronor. 7 universitetssjukvårdsenheter och 2 akademiska sjukvårdsenheter tilldelades under 1 miljon kronor vardera.

ALF-kommittén fortsätter sin satsning att tilldela ett så kallat golv, en bas ersättning för akademiska sjukvårdsenheter eller universitetssjukvårdsenheter inom Region Västerbotten som inte på egen hand når upp till en bas ALF-tilldelning på 500 000 kronor. 3 universitetssjukvårdsenheter och 2 akademiska sjukvårdsenheter fick denna extra tilldelning, som höjde deras tilldelade summa och skapade en lägsta nivå till 500 000 kronor vardera.

Totalt 43,9 miljoner kronor har fördelats till 232 kliniska forskningsprojekt med basenhetens ALF-projektmedel under året.

Förutom tilldelning av projektmedel inom basenheten kan avsättningar göras till strategiska satsningar och gemensam infrastruktur, som exempelvis gemensam statistiker, eller forskningssjuksköterska, motsvarande maximalt 30 procent av den akademiska-/universitetssjukvårdsenhetens tilldelade bas ALF-medel. Totalt har cirka 8,9 miljoner kronor använts till dessa satsningar.

Tilldelningen av bas ALF-medel är för Region Norrbotten 2 417 000 kronor, Region Jämtland Härjedalen 1 771 000 kronor, och Region Västernorrland 1 329 000 kronor. Dessa har en central ansöknings-, bedömnings-, och beslutsprocess som hanteras via respektive FoU-enhet.

Förutom tilldelning av projektmedel kan avsättningar även göras till strategiska satsningar och gemensam infrastruktur, motsvarande maximalt 30 procent av tilldelade bas ALF-medel.

RN har fördelat 2 417 300 kronor till 9 forskningsprojekt. RJH har fördelat 1 771 000 kronor till 6 projekt, inklusive en infrastruktursatsning med statistikstöd för forskning. RVN fördelade 1 200 000 kronor till 7 forskningsprojekt.

ALF-investeringsmedel för forskningsinfrastruktur

Sex forskargrupper beviljades ALF-investeringsmedel för forskningsinfrastruktur för året 2024, motsvarande totalt 3 000 000 kronor. Investeringsmedlen medfinansieras med minst 50 procent av kostnaden av respektive forskargrupp.

Finansierad strategisk satsning för forskningsstödjande infrastruktur

Strategiska satsningar för forskningsstödjande infrastruktur fortsatte under året med *Flow@CliMi – en fakultetsgemensam infrastruktur för flödescytometri* till och med 2024.

År 2022 påbörjades två satsningar *GMC Norr* och *Kompetenscentrum för tillämpad AI*. Vid den treåriga utvärderingen beslutades att fortsätta bevilja GMC Norr finansiering i ytterligare 2 år, t.o.m. 2026. Medan satsningen för Kompetenscentrum för tillämpad AI avslutas 2024.

En ny strategisk satsning under året är *Säkra och enkla datauttag i forskningssyfte (SEIF)*. Syftet med satsningen är att förbättra processen för uttag av data för klinisk forskning från patientjournaler och liknande dokument i Norra Sjukvårdsregionen, vilket idag är en lång och resurskrävande process. Målet är att detta ska kunna öka tillgängligheten av data för forskning och förenkla klinisk forskning. SEIF tilldelades 1 miljon kronor för 2024. I maj träffades ALF-kommittén och företrädare för SEIF som muntligen återrapporterade progress och den fortsatta aktivitetsplanen. Enligt överenskommelse inlämnades en förenklad fortsättningsansökan i augusti, för att kommittén skulle ha ett beslutsunderlag om eventuell fortsatt ALF-finansiering. Även satsningen SEIF avslutades efter att ha haft medel endast ett år.

Sju nya intresseanmälningar inkom under 2024, två fick möjlighet att inkomma med en fullständig ansökan. En ansökan bedömdes uppfylla kriterier för att vara av strategisk betydelse då lärdomar av AI kan vara generaliserbara. AI-rekonstruktion inom MRI, där AI-algoritmer används för att förbättra bildkvaliteten genom bättre hantering av brus och återgivning av detaljer. Detta gynnar den kliniska forskningen inom bilddiagnostik och kan på sikt förbättra precisionen i kliniska undersökningar och möjliggöra mer exakta diagnoser och behandlingar. Denna strategiska satsning finansieras med 750 000 kronor fr.o.m. budget 2025.

Centralt finansierad kostnad för infrastruktur, lokaler & administration

De centralt finansierade kostnaderna för forskning består av Medicinska biblioteket 6 665 000 kronor, Biobanken norr med 4 300 000 kronor, Speciallaboratorium motsvarande 5 909 000 kronor, och gemensamma lokalkostnader för forskning 12 937 000 kronor.

Vidare finansieras Kliniskt forskningscentrum i Umeå med 1 678 000 kronor, Kliniska forskningscentra i Sunderbyn, Sundsvall och Östersund som tillsammans finansieras med 764 000 kronor.

Forum Norr Umeå finansieras med 900 000 kronor, varav 250 000 kronor är en avsättning till ett nationellt SCAPIS-kontor (Swedish CardioPulmonary bioImage Study). Forum norr i Sunderbyn, Sundsvall, och Östersund finansieras med 750 000 kronor tillsammans.

Professionell utveckling (PU) bedriver forskning och utbildning inom området konsultation, bemötande, ledarskap och reflektion hos hälso- och sjukvårdspersonal. Eftersom de inte har någon

egen basenhet där PU-relaterad forskning kan bedrivas, avsätter ALF-kommittén 400 000 kronor årligen sedan 2016, som en central ALF-kostnad.

För att kunna erbjuda forskare statistikerstöd vid ansökan om nationella forskningsanslag finansieras Registercentrum norr med 844 000 kronor, varav 400 000 kronor är en avsättning till Norra sjukvårdsregionens HTA-enhet (Health Technology Assessment).

För viss administration inom ALF-forskningsområde finansieras FoU/ALF-kansliet inom Region Västerbottens FoUI-stab motsvarande 1 131 000 kronor, FoU-enheterna i Sunderbyn, Sundsvall och Östersund finansieras med 286 000 kronor tillsammans, och lokalcontroller UMU 138 000 kronor. Drift- och personalkostnader vid speciallaboratoriet finansieras med 398 000 kronor. Uppstart av en ALF-webbsida belastar FO med 80 000 kronor. Avslutningsvis har 489 000 kronor nyttjats för arvoden till nationella bedömare för centrala ALF-ansökningar och ALF-kommitténs övriga omkostnader.

De centralt finansierade kostnaderna för läkarprogrammets grundutbildning består av gemensamma lokalkostnader för utbildning 8 310 000 kronor, funktionshyra för gemensamma utbildningslokaler 1 706 000 kronor, grundhyra 1 140 000 kronor och investeringshyra 1 300 000 kronor för KTC (kliniskt träningscentrum), samt lokalkostnader för PRL-kansliet 631 000 kronor, dissektionsundervisning 195 000 kronor, och time-edit inom RV med 116 000 kronor. Vidare finansieras möbler till studentuppehållsrum med 250 000 kronor.

Kliniska undersökningsmetoder (KLUM) finansieras med 2 482 000 kronor i Umeå, och i Sunderbyn, Sundsvall och Östersund finansieras detta med 104 000 kronor tillsammans. En del av Medicinska Biblioteket finansieras med GU ALF-medel motsvarande 1 176 000 kronor, Rättsmedicin 393 000 kronor, Vaccinationer 195 000 kronor, och PU med 4 031 000 kronor. Vidare finansieras resor och boende både vid klinisk tjänstgöring för LP4U med 246 000 kronor, och vid utlokalisering till annan basenhet med totalt 1 000 000 kronor. Uppstart av en ALF-webbsida belastar GU med 20 000 kronor.

För viss administration inom ALF-utbildningsområde finansieras kansliet för läkarprogrammet inom Umeå universitet med 265 000 kronor, lokalcontroller UMU 138 000 kronor, och lokalbokning för andrahandsuthyrning av ALF-lokaler inom RV med 99 000 kronor. FoU/ALF-kansliet inom Region Västerbottens FoUI-stab med 232 000 kronor.

Uppföljning

Rapporter om ALF-medel för forskning

FoU/ALF-kansliet vid Region Västerbotten sammanställer årligen en rapport om klinisk forskning och innovation, som inkluderar viss uppföljning hur ALF-medel för forskning nyttjats. Region Jämtland Härjedalen, Region Norrbotten, och Region Västernorrland sammanställer egna FoU-bokslut för respektive region.

Med anledning av Socialstyrelsens uppföljning och regionernas åtgärdsplaner för att uppnå samtliga miniminivåer för Universitetssjukvårdsenheter i Norra sjukvårdsregionen, utgjorde det årets uppföljning av FoUI-verksamheten.

Lokaler

Verksamhetschefer och FoU-ansvariga vid respektive basenhet inventerar årligen lokalerna som finansieras med ALF-medel, specificerat i forsknings- respektive undervisningslokaler. ALF-kommittén för en kontinuerlig diskussion om maximalt resursutnyttjande av ALF-lokaler avsedda för forskning. Under 2024 har basenheternas lokalyta minskat med 696 kvm, vilket framförallt beror på minskad yta för Geriatrisk centrum. Detta påverkar både kostnaderna för basenheternas forskningslokaler och utbildningslokaler. Beträffande de gemensamma lokalkostnaderna för forskning och utbildning har inga väsentliga justeringar av ytor gjorts under 2024. En slutbetalning på 745 775 kronor av kapitalskuld inklusive ränta gjordes 2024 för Clincum Betula (Kliniskt träningscentrum).

Läkarutbildning vid Umeå universitet – fyra studieorter

Under 2021 reviderade Umeå universitet tillsammans med RV, RN, RVN och RJH avtalet om läkarutbildning på fyra orter samt hängavtalet till regionalt ALF avtal mellan Umeå universitet och Region Västerbotten. De reviderade avtalen reglerar ersättningen för att bedriva läkarutbildning och ALF-finansierad klinisk forskning i de fyra regionerna, och säkerställer att läkarutbildningen vid Umeå universitet fortsätter att som tidigare bedrivs på fyra orter.

Grundutbildnings-ALF

I samband med revideringen av avtalet om läkarutbildning på fyra orter har ALF-kommittén tidigare utarbetat en ny fördelningsmodell för grundutbildnings-ALF (GU-ALF). Den nya fördelningsmodellen reglerar fördelning av GU-ALF mellan RV, RN, RVN och RJH som successivt kommer att införas fram till 2026. Den bygger på en fast basersättning för 50 HST för RVN, RJH och RN. Utöver den fasta ersättningen kan RVN och RJH få en rörlig ersättning för upp till 10 HST ytterligare, samt RN för 5 HST ytterligare. Fördelningsmodellen påverkar gemensamma kostnader där RVN, RJH och RN nu är tre enskilda parter i beräkningen. Tidigare har fördelningen legat fast på 79% för RV och 21% för RVN, RJH och RN tillsammans. Gällande GU-ALF har den fortsatta utvecklingen legat på kursnivå under året, utöver EPA-införandet. Under 2024 har EPA införts som återkopplingsmodell på läkarprogrammets termin 5–7 och försöksverksamhet genomförts på termin 8–9. En modell för digital klinisk handledarutbildning har etablerats och utbildning påbörjats i och med EPA-införandet. Basenheternas ersättning för grundutbildning motsvarar 39 289 000 kronor inom RV, och 18 244 000 kronor inom RN, RVN och RJH tillsammans.

Måluppfyllelse

De övergripande målen för all samverkan mellan Umeå universitet och Region Västerbotten, och genom hängavtal även med övriga regioner i Norra sjukvårdsregionen, är enligt det regionala samverkansavtalet:

- klinisk forskning och utbildning på forskarnivå av hög kvalitet inom hela samverkansområdet,
- utbildning med hög kvalitet av läkare, tandläkare och andra yrkesgrupper inom hälso- och sjukvården, där utbildningarna ska leda till hög studentnytta, samt
- hälso-, sjuk- och tandvård av hög kvalitet inom regionerna.

Mål för forskning inom ALF-kommitténs ansvarsområde är att:

- Kontinuerligt stödja, utveckla och garantera en klinisk forskning av hög vetenskaplig kvalitet med spets, bredd och befolkningsnytta som förutsättning för ett konkurrenskraftigt forskningsuniversitet med god akademisk utbildning och en högklassig hälso- och sjukvård i Norra sjukvårdsregionen.
- Stödja utvecklingen av universitetssjukvården i Norra sjukvårdsregionen och bidra till en attraktiv forskningsmiljö inom såväl akademi som hälso- och sjukvård.
- Stödja uppbyggnad av ändamålsenlig och modern infrastruktur för klinisk forskning.
- Stödja utveckling av nätverk och forskningsmiljöer som stimulerar samarbeten och forskningsutbyten mellan olika discipliner/områden.
- Främja rekrytering av unga forskare samt stödja deras etablering och karriärutveckling för att säkra klinisk forskning och kompetensförsörjning inom universitetssjukvården.

Mål för utbildning inom ALF-kommitténs ansvarsområde är att:

- Region Västerbotten, Region Västernorrland, Region Norrbotten, och Region Jämtland Härjedalen tillsammans med Umeå universitet ska bedriva verksamhetsintegrerat lärande (VIL) med hög kvalitet som ger läkarstuderande möjlighet att nå hög kompetens både teoretiskt och kliniskt.
- Läkarutbildningen ska vara nationellt attraktiv och försörja hälso- och sjukvården i Norra sjukvårdsregionen med välutbildade och kompetenta läkare.
- Utbildningen ska vara likvärdig oavsett val av utbildningsort från termin 6 på läkarprogrammet.
- Utbildningen ska garantera lika villkor för läkarstudenter av olika kategorier. Sexuella trakasserier, diskriminering och kränkande särbehandling ska aktivt motverkas vid klinisk undervisning.

Utfallet är markerat med grönt när aktiviteten är genomförd, gult när det är en pågående aktivitet som inte avslutats, och rött när aktiviteten inte är påbörjad.

MÅL 2024	AKTIVITETER	TIDSPLAN	UTFALL
ALLMÄNT			
Medvetenhet om FoU-uppdraget och samverkan på alla nivåer.	Öka kommunikationen om FoU-uppdraget.	Forts. 2024	<p>Utveckling och drift start av webbsidan ALF norra.</p> <p>Utveckling och drift start av ALF-skolan.</p> <p>Ny uppdragsbeskrivning för FoU-områdesansvariga RV.</p> <p>"Roadtrip" på områdesnivå (Närsjukvårdsområde/Läns-sjukvårdsområde 1 och 2 RV. Eventuellt: RJH, RVN, RN).</p> <p>Möten med politikerna.</p>
Ändamålsenliga lokaler inom ALF.		2024	Fastighetsstrateg RV har följt upp med berörda enheter och löst problemen som lyftes i USVE-granskningen.

			Pågående dialog med basenheter och institutioner. Informerat om kostnadsfördelning för basenheterna på ALF-informationen.
			Fortsatt arbete 2025 med fd LUA-MI-lokalerna.
FORSKNING			
Öka förutsättningarna för klinisk forskning av hög kvalitet och främja utvecklingen av akademisk miljö i norra sjukvårdsregionen.	Var god se nedan för delmål.		
Analys av utfallet vid Vetenskapsrådets utvärdering 2022.	Följa upp föreslagna åtgärder utifrån utfallet av den nationella utvärderingen av den kliniska forskningens kvalitet.	Forts. 2024	Relevanta aktiviteter budgeterade för 2025. Analysen är slutförd. Fokuserade identifierade att arbeta vidare utifrån.
Analysera utfallet vid Socialstyrelsens granskning av universitetssjukvården.	Handlingsplan & förslag på åtgärder utifrån utfallet.	Forts. 2024	USVE redovisar till nationella styrgruppen för ALF 2024-08-31. Samtliga USVE i norra sjukvårdsregionen blev godkända av Socialstyrelsen.
Effektiv process och tydliggörande av resultatpremien som underlag för bas-ALF.	Utvärdering av utfallet av beslutade förändringar i resultatpremien.	2024	Utvärdering av utfallet av beslutade förändringar i resultatpremien. Aktiviteter fortsätter 2025.
Patient-/brukarmedverkan ska vara implementerat i klinisk forskning.	Digitalisering av framtagna utbildning/information om patient-/brukarmedverkan i samarbete med KFC.	2024	Digitalisering av framtagna utbildning/information om patient-/brukarmedverkan i samarbete med KFC, implementeras 2025. Ta fram ramverk för syftet med patient/brukarsamverkan i ansöknings- och genomförandeprocessen av projekt. Fortsatt arbete 2025.
Optimerad forskningsinfrastruktur inom Norra sjukvårdsregionen.		2024	Synliggöra tillgänglig forskningsinfrastruktur i norra regionen. MRIS-NUS håller på att upprättas via KFC. Se över balansen i den ALF-finansierade infrastrukturen. Utlysningar för infrastruktur samt befintliga infrastrukturer har genomlysts under 2024. Fortsatt arbete 2025.

Tydliga & attraktiva karriärvägar för kliniska forskare i norra sjukvårdsregionen.	Implementering av utlysning av en periodiserad internationell post doc anpassad för kliniker.	2024	En första utlysning och tilldelning har utförts. Utlyses årligen.
	Utreda och analysera forskar-AT, forskar-BT och forskar-ST.		Aktiviteter fortsätter 2025.
	Karriärvägar för professionsutbildade generellt inom klinisk forskning.		Aktiviteter fortsätter 2025.
Effektivt nyttjande av ALF-forskningsmedel.		2024	Genomlysning av process och tilldelning av bas ALF-medel inom utvalda basenheter RV. Arbete fortsätter 2025.
			Transparens inom de kriterier som ger bas ALF-tilldelning till USVE/akad sjukvårdsenhet. Behov av kriterium för vilka som får kopplas till basenheten och generera bas ALF-medel. Arbete fortsätter 2025.
GRUNDUTBILDNING			
Högkvalitativ läkarutbildning i norra regionen.	Införande av 6-årigt läkarprogram inklusive utveckling av delmoment inom det 5,5-åriga programmet.	2024–2027	Fortsatt arbete 2025
Ändamålsenlig volym för det verksamhetsintegrerade lärandet.	Implementera det nya avtalet om läkarprogram på fyra studieorter.	2024–2027	Fortsatt arbete 2025
	Utvärdera och utreda förutsättningar för att utöka det glesbygdsmedicinska spåret.		
Hög kvalitet på handledning under det verksamhetsintegrerade lärandet.	Planera och utprova ny modell för handledarutbildning.	2024–2027	Fortsatt arbete 2025
Goda förutsättningar för kursen klinisk medicin 6 (termin 12).	Stötta regionerna med att införa kliniska undervisningsmottagningar.	2024–2027	Fortsatt arbete 2025
Optimalt system i norra regionen för klinikernas budgetering och rapportering av GU-ALF-medel.	Uppföljning av hur GU-medel används.	2024	Fortsatt arbete 2025

ALF-bokslut 2024

Separat bilaga 1.

Umeå 2025-02-19
för ALF-kommittén:

Magnus Hultin, Umeå universitet
Ordförande

Göran Larsson, Region Västerbotten
Vice ordförande